

БЪЛГАРИСТИЧНИ ЧЕТЕНИЯ – СЕГЕД 2023 Г. (Хроника)

Ст. пр. д-р Гертана Петкова,
ст. пр. д-р Вероника Келбечева
Медицински университет – Пловдив

В началото на месец юни тази година в рамките на два дни Сегедският университет бе домакин на дългоочакваната, седма по ред *Международна научна конференция „Българистични четения – Сегед 2023“*. Началото на тези превърнали се в традиционни срещи на българистите по света е поставено през 2007 г., а колегите, преподаващи на специалност *Българска филология* там, не без помощта и на лекторите, успяха да реализират още пет – през 2009, 2011, 2015, 2017 и 2019 г. За съжаление, този хармоничен ритъм бе нарушен от избухналата пандемия от COVID-19, но не успя да попречи нито на ентузиазма на организаторите на научния форум, нито на търпението на редовните участници в него.

Приветствените слова на проф. д-р Карой Бибок – ръководител на Института по славистика, на проф. д-р Жофия Силади – заместник-декан на Факултета по хуманитарни и обществени науки към Сегедския университет, и на Симеон Варга – български активен наблюдател в унгарския парламент, бяха поднесени на 76-имата представители на различни афилиации от България, Чехия, Хърватия, Унгария, Ирландия, Италия, Япония, Молдова, Румъния и Великобритания.

Заявените доклади бяха тематично разпределени в четири секции: *Банатски българи*, *Културология*, *Езикознание* и *Литературознание*. Официалните езици на конференцията бяха всички славянски езици и английски.

Изследванията от първата тематична група бяха посветени на езика, културата и бита на отдалечената от родината общност на банатските българи. Лучия Антонова-Василева представи *Банатският говор и писмената традиция на банатските българи*. Калина Мичева-Пейчева запозна аудиторията с *Названия за „различните“ хора в банатския говор*. Маринела Младенова осъществи *Някои наблюдения върху лексиката в два речника на езика на банатските българи: Лексиката на банатския говор (Стойков 1968) и Hurtite na Banatscija balgarsci jazic (Vasilcin 2021)*. А Ивета Рашева разкри *Интересни документи от архива на Леополд Косилков в НБКМ*.

Докладите от втората секция с оглед на методологическата им концепция могат да бъдат класифицирани като екзо- и ендосентрични. Заглавията на на-

учните търсения от първия тип бяха посветени на българските културологични особености при съпоставка с общеевропейските в синхронен и диахронен план. Лина Гергова подсказа за ценността на *Ведомостите за обезщетения на изселените като източник на етнографска информация*. Степан Булгар обрисова *Традиционна одежда гагаузов Южной Бессарабии, Болгарии и Греции в XIX – начале XX вв.: историко-культурный сравнительный анализ*. Николай Вуков проследи пътя на *Българските градинари в Централна Европа и ролята им за културния обмен между балканската и европейската кухня, традицията и модерността*. Черасела Танасе ни запознава с *България и нейните съседни в Австрийския хумористичен вестник „Kikeriki“ от началото на XX в.*

Особено внимание заслужават темите, посветени на българо-унгарските контакти и допирни точки през годините. Мариянка Борисова описва *Българското училище в Унгария – история, предизвикателства и перспективи*. Георги Николов записва *Бележки за българо-унгарските отношения през управлението на цар Иван Асен II*. Валентин Воскресенски определя мястото на *Българските градинари като част от културното наследство и идентичност на българите в Унгария*. Кристина Менхарт пък се осмели да изтъкне *Отрицателни черти в народния образ на Света Богородица при българи и унгарци*.

Определените като ендоецентрични изследвания бяха фокусирани върху българската култура *per se*. Дияна Петкова улови *Български постмодерни перцепции на времето: между отричането, забравата и носталгичността*. Димитър Атанасов постави граници на *Курсът на дискурса. Създаването на исторически разказ в България в последните две десетилетия и влиянието на неоконсерватизма*. А Галина Петрова направи опит за *Концептуализация на жената в българските фразеологизми*.

За секция *Езикознание* може да бъде направена аналогия с цветен калейдоскоп, включващ проучвания от разнообразни лингвистични сфери, като ономастика (Гергана Петкова – *За мястото на новите варианти на традиционните чужди антропоними в личноименната система на град Варна*), лексикология (Николай Паскалев – *Кулинарните деминутиви в българския език*, Андреа Радуга-Беженару – *Окационализмите в българския и румънския медиен дискурс*), тестология (Вероника Келбечева, Гергана Петкова – *Въвеждането на тестове в българското обучение по латински език за специалностите „Фармацевт“ и „Помощник-фармацевт“*), морфология (Мария Дудаш – *Словообразователни модели при глаголи в българския и унгарския език*), както и интердисциплинарни изследвания (Габор Л. Балаж – *Квантитативни методи в историческата морфология*, Ваня Иванова – *Междукултурно общуване в обучението по английски език*, Красимира Хаджиева – *Членуването на предложното дателно допълнение (с оглед на обучението по български език като чужд)*, Силвия Георгиева – *Класическите езици в контекста на съвременното българско образование*).

Най-много участници бяха включени в секция *Литературознание*, като особено внимание бе отделено на детско-юношеската литература (Теменужка Михайлова – *Законите за детската литература в контекста на социалната събитийност в България между двете световни войни*, Елена Борисова – *Българската детско-юношеска научна фантастика през 60-те години на XX в.*, Таня Казанджиева – *Списанието за деца отвъд литературата – „Македонска звезда“ (1909 – 1910)*).

Специален интерес заслужават проучванията, които представляваха своеобразен реверанс към унгарските ни домакини от Сегед – Григор Григоров – *Бай Ганьо в Сегед, или за топографската рамка на произведението*, Моника Фаркаш Барати – *Българската книга в Унгария по време на социализма – пътища и мотиви за подбор*.

Одобренията за публикуване доклади, изнесени на конференцията, ще бъдат включени в специален сборник.

Благодарности

Реализирането на участието на Гергана Петкова в научния форум бе възможно благодарение на проекта „Личните имена в България в началото на XXI век“ № КП-06-Н-40/10 от 10.12.2019., финансиран от ФНИ.

Реализирането на участието на Вероника Келбечева в научния форум бе възможно благодарение на частичното финансиране от страна на Медицинския университет – Пловдив.

INTERNATIONAL CONFERENCE READINGS IN BULGARIAN STUDIES – SZEGED 2023

✉ **Dr. Gergana Petkova, Senior Lecturer**

ORCID iD: 0000-0001-7209-9765

Department of Language and Specialized Training (DESO)

Medical University – Plovdiv (Bulgaria)

15A, Vasil Aprilov Boulevard, Bulgaria

4000 Plovdiv

E-mail: Gergana.Petkova@mu-plovdiv.bg

✉ **Dr. Veronika Kelbecheva, Senior Lecturer**

ORCID iD: 0000-0002-1045-9208

Department of Language and Specialized Training (DESO)

Medical University – Plovdiv (Bulgaria)

15A, Vasil Aprilov Boulevard, Bulgaria

4000 Plovdiv

E-mail: Veronika.Kelbecheva@mu-plovdiv.bg